

ಪರ್ಯಟನ ಪರ್ವ: ಭಾರತದ ತ್ರೀಮಂತ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಅನ್ವೇಷಿಸುವ ಅವಕಾಶ

Posted On: 13 OCT 2017 5:05PM by PIB Bengaluru

ವಿಶೇಷ ಲೇಖನ: ಪರ್ಯಟನ ಪರ್ವ (2017ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 5 ರಿಂದ 25 ರವರೆಗೆ)

ಪರ್ಯಟನ ಪರ್ವ: ಭಾರತದ ತ್ರೀಮಂತ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಅನ್ವೇಷಿಸುವ ಅವಕಾಶ

ನಿವೇದಿತಾ ಖಾಂಡೇಕರ್.

ಮಾಮೂಲಿ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ನಮ್ಮ ಸುಂದರ ದೇಶದ ಪ್ರತೀ ಕೋನಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯರ ಅನ್ವೇಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ: ಹೊಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ತಂಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಜನರೊಂದಿಗೆ ಬದುಕಿ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕಾಲ ಇದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಇತ್ತೀಚಿನ 'ಮನ್ ಕಿ ಬಾತ್' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ 'ಅಭಿರಿತ ಭಾರತ'ದ ಅಧ್ಯುತಮ ಅನ್ವೇಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇದರ ಇಂಗಿತವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮಂತ್ರಾಲಯ 'ಪರ್ಯಟನ ಪರ್ವ' ಆಯೋಜಿಸಿತು. ಇದನ್ನು 'ಭಾರತದ ತ್ರೀಮಂತ ಪ್ರವಾಸಿ ಪರಂಪರೆಯ ಒಂದು ಆಚರಣೆ' ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಚಿವಾಲಯವು ಇತರ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವಾಲಯಗಳು, ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ 2017ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 5-25 ರವರೆಗೆ ದೇಶಾದ್ಯಂತ 'ಪರ್ಯಟನ ಪರ್ವ' ಸಂಘಟಿಸಿದೆ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದಿಂದಾಗುವ ಲಾಭಗಳು, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು 'ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ' ಎಂಬ ತತ್ವದ ಮರುಪೂರಣ ಇದರಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ.

ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ತ್ರೀತಿಸುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಹಬ್ಬಗಳು ಬರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಪರ್ಯಟನ ಪರ್ವ' ಆಯೋಜನೆಯಾಗಿರುವುದು ಒಂದು ಸುಂದರ ಕಾಕತಾಳೀಯ ಘಟನೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಹಲವು ಮಂದಿ ದೇಶದ ವಿವಿಧೆಡೆ ಪ್ರವಾಸ ಹೊರಡಲು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲವೂ ಇದು. ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಜನರು ಹೊಸ ಹೊಸ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು, ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಮತ್ತು ಬಹುವಾಗಿ ಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲು ನಮ್ಮ ಸುಂದರ ದೇಶದ ಮೂಲ-ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಿ, ಹೊಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ತಂಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಜನರೊಂದಿಗೆ ವಾಸಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಸಕಾಲ.

"ಪರ್ಯಟನ ಪರ್ವ" ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಯಿಂದಾಗಿ 2 ಸಂಗತಿಗಳು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದವು. "ಏಕ್ ಭಾರತ್, ತ್ರೇಷ ಭಾರತ್" ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕೋಷ್ಟಕ ಮತ್ತು ಸಿ.ಬಿ.ಎಸ್.ಇ. ಸಂಘಟನೆ ಕಾಲಿಗಳಿಗೆ ಇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಜತೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣಗಳ ಭೇಟಿ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯತ್ತ ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು,

ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣಗಳು, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬ ಚಿಂತನೆ ಹೊಸದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನದ ಜತೆ ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸ ಉನ್ನತ ತಿರುವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಭಕ್ತಪತಿ ಶಿವಾಜಿ ಅವರ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೋಟೆಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ಕಲಿಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು. ಅಥವಾ ಅಕ್ಬರ್ ಏನು ಮಾಡಿದ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಗ್ರಾ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕಲಿಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು. ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣಗಳು ಮಾಹಿತಿಯ ತ್ರೀಮಂತ ಕೋಶಗಳು. ಅವು ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದಲ್ಲ, ಆ ಕಾಲದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೈಜವಾದ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ತಿಳಿಯುವುದರ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಉತ್ತಮವಾದ ದಾರಿ ಯಾವುದಿದೆ ?.

ಭಾರತ ಅದ್ಭುತಶಾಲೆ. ಇಲ್ಲಿ 3,500 ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹತ್ವದ ತಾಣಗಳು, ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಇವೆ.(ಇವುಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ಇಲಾಖೆ ಉಸ್ತುವಾರಿ ನೋಡುತ್ತಿದೆ.) ಮತ್ತು ಸುಮಾರು 10,000 ದಷ್ಟು ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಕೇರಳದ ಜನರು ಹಿಮಾಲಯ ಪ್ರದೇಶದವರ ಜತೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರೆ ಹೇಗೆ ? ಅಥವಾ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ನಾಗಾಲಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಮಣಿಪುರದವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಹೇಗೆ ?. ಸರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಎಂತಹ ಸುಂದರ ಚಿಂತನೆ ಇದು!.. ಆದಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಚಾರ್ ಧಾರ್ಮಿಕಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಡಲಿಲ್ಲವೇ ? . ಮತ್ತು ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ 12 ಭೌಗೋಳಿಕ ರಂಗಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಜನರು ಹೋಗುವುದರ ಹಿಂದೆಯೂ ಇದೇ ಕಲ್ಪನೆ ಇದೆಯಲ್ಲವೇ ?.

ಯಾತ್ರಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನಾವು ವಿಷ್ಣುವಾದ ನೆಲದ ತ್ರೀಮಂತ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿಯಾದರೂ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರ ಜತೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಷ್ಣುವಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಚಿವಾಲಯ 'ಪರ್ಯಟನ ಪರ್ವ' ಮೂಲಕ ಇದನ್ನೇ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದೆ. ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳ ಆಚರಣೆಗಳು, ಭಾಷೆಗಳ ಜ್ಞಾನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದರ ಮೂಲಕ, ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಬೆಸೆಯುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಏಕತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬಹುದು.

ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ದೇಶೀಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ:

"ನಮಸ್ಕೇ" ಎಂಬುದು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಭಾರತದ ಗುರುತಾಗಿದೆ. ಭಾರತವು ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈಗ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಭೇಟಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಆಗಮನ ಬಹು ಅಗತ್ಯದ ವಿದೇಶೀ ಕರೆನ್ಸಿಯನ್ನು ತರುತ್ತದೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ವೇಳೆ ದೇಶೀಯ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಅವರಿಗೂ ಸಮಾನ ಮಹತ್ವ ಸಿಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಚಿವಾಲಯದ 2016-17 ರ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ವಯ, ದೇಶೀಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವು ಭಾರತೀಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದು ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ/ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಒದಗಿಸಿರುವ ಅಂಶ-ಅಂಶಗಳು/ದತ್ತಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಸಚಿವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ ಇರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳು 2015 ರಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯ ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 1432 ಮಿಲಿಯನ್, 2014 ರಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ 1282.8 ಮಿಲಿಯನ್. 2014 ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 2015 ರಲ್ಲಿ 11.63 % ಬೆಳವಣಿಗೆ ದಾಖಲಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ವಿದೇಶೀ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ (8.03 ಮಿಲಿಯನ್) ಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ 4.5 % . ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವಲಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ದೇಶೀಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಈ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ..

ಉದಾಹರಣೆಗೆ 1999ರಲ್ಲಿ 190.67 ಮಿಲಿಯನ್ ದೇಶೀಯ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ 2015 ರಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ 1,431.97 ಮಿಲಿಯನ್ ಆಗಿದೆ. ದೇಶೀಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರ ಭಾರೀ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ, ಬರೇ 16 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 651.02 % ದಷ್ಟು ಭಾರೀ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದಾಖಲಿಸಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರವು ಈಗಾಗಲೇ ಸಮಗ್ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ನೀತಿಯನ್ನು 2018 ರ ಮಾರ್ಚ್ ನೊಳಗೆ ರೂಪಿಸಲು ಆರಂಭಿಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ.

ಅದೊಂದು ಕಾಲವಿತ್ತು- ಜನರು ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಯಾತ್ರಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸ ಎನ್ನುವುದು ಕೆಲವು ಹಣವಂತರು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಐಷಾರಾಮದ ಯಾತ್ರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಂದು, ಹೆಚ್ಚು-ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ದೇಶೀಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಪವಿತ್ರ ಯಾತ್ರೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಉದ್ಯಮ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಧನಾತ್ಮಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ತೆರೆದುಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಚಿವಾಲಯ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವಾಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಪೂರಕವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣ ಮಾಡುವಂತಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜವಳಿ, ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರ ಸಚಿವಾಲಯ ಸೇರಿದಂತೆ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಸಚಿವಾಲಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಶಾಂತಿಯುತ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುವ ಅತಿಥೇಯರೊಬ್ಬರು ಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರಿಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನೂ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಭಾರತವು ತನ್ನ ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ದೇಶದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸ್ಪೇಷಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಮಹಾನಗರಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳು ಪ್ರವಾಸಿ ನಕಾಶೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆಯಾದರೂ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಂಬಂಧಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಿದೆ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮೊದಲಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಿದೆ. ಕೊನೆಯ ತುದಿಯವರೆಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ಪ್ರಾಪ್ತವಿರುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ಭೇಟಿ ಕೊಡುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ/ಶಿಕ್ಷಣ ವಾಸ್ತವ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಸೇವೆಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಭಾರತದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಇರುವ ಅನೇಕ ಪ್ರವಾಸಿ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ತಾಣಗಳು ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಮೇಲಿನ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅವುಗಳು ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದ್ದರೇ ಇರುವುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಚಿವಾಲಯವು ನಗರ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಉಪಾಹಾರ (ಬ್ರೆಡ್ ಆಂಡ್ ಬ್ರೇಕ್ ಫಾಸ್ಟ್) ಸರಣಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಅರೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ “ಹೋಂ ಸ್ಟೇ” ಗಳತ್ತ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಸಕಾಲವಾಗಿದೆ..ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ಹೊಟೇಲು ಉದ್ಯಮ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸ್ಥಳೀಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಇಂತಹ “ಹೋಂ ಸ್ಟೇ” ಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಸಹ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ತರಬಲ್ಲವು. ಜತೆಗೆ “ಹೋಂ ಸ್ಟೇ” ಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ಜತೆ ಬೆರೆಯಲು, ವ್ಯವಹರಿಸಲು, ಅವರ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಪರಂಪರೆಯನ್ನು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಹೊಟೇಲು ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಲಾಭವನ್ನು ಹೊರಗಿನವರು ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ “ಹೋಂ ಸ್ಟೇ” ಗಳು ಸ್ಥಳೀಯರ ಜೀವನೋಪಾಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತವೆ.

“ಪರ್ಯಟನ ಪರ್ವ” ಇಂತಹ ದುರ್ಬಲ ಕೊಂಡಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶ. ಇದು ಇವತ್ತಿನ ಸಂಧರ್ಭಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ,ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಉತ್ತಮ, ಸಹ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿಗೂ ಸಹ .

ನಿವೇದಿತಾ ಖಾಂಡೇಕರ್.

*ನಿವೇದಿತಾ ಖಾಂಡೇಕರ್ ಅವರು ದಿಲ್ಲಿ ಮೂಲದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪತ್ರಕರ್ತರು. ಅವರು ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಲೇಖಕರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು.

(Release ID: 1506021) Visitor Counter : 15

